

OIVALLUS

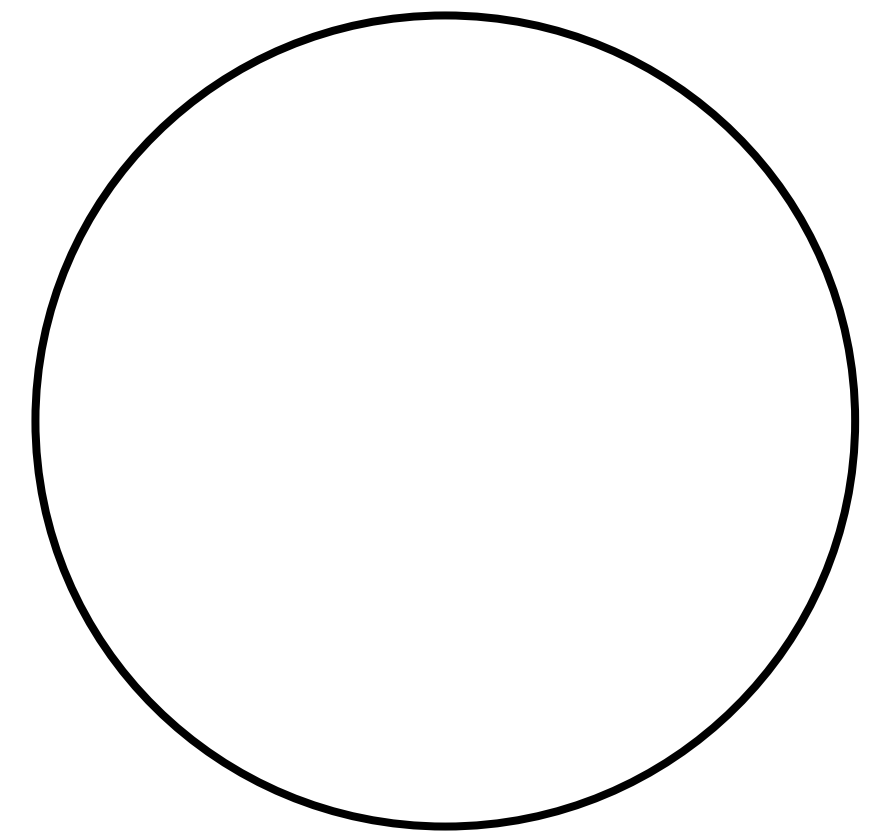
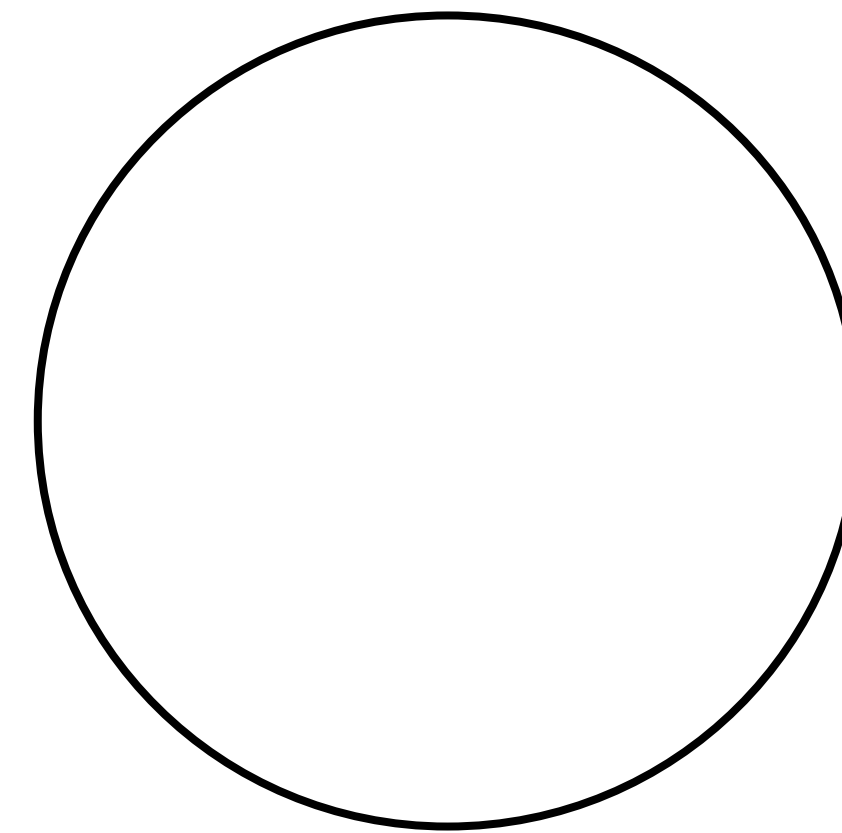
5

12. Luovuus on ihmislajin ominaisuus

Luovuusharjoitus

- a) Piirrä paperille kaksi ympyrää (tai muu perusmuoto, kuten ruksi tai neliö) ja täydennä piirrosta mahdollisimman monella eri tavalla.
- b) Keksi mahdollisimman monta käyttötarkoitusta jollekin valitsemallesi esineelle (esim. kynä, hakaneula tai sukka).

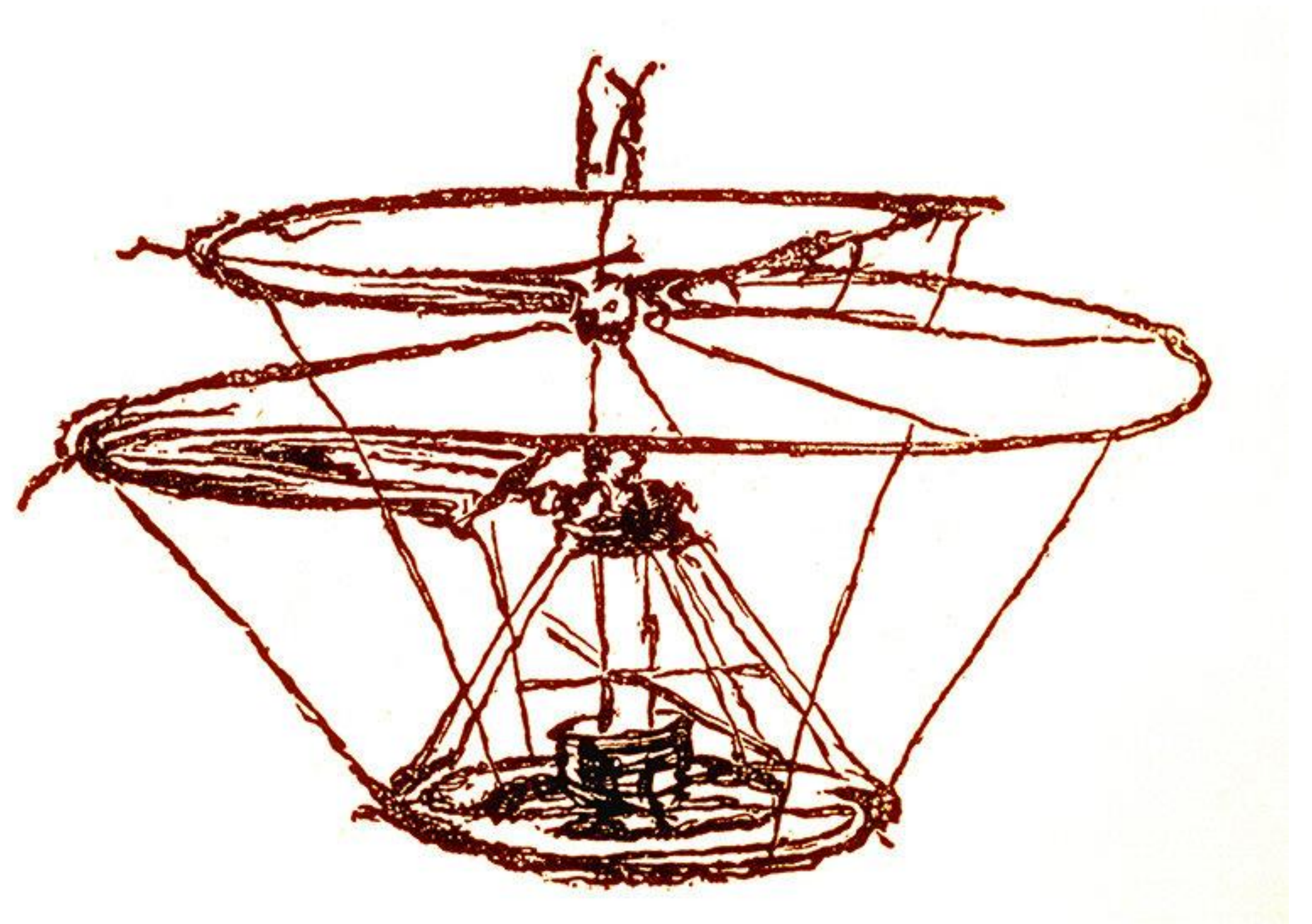

Luovuus

- **Luovuutta** ilmenee esimerkiksi sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja symbolisen kielen käytössä.
- Luovuus on paitsi käytännöllistä myös itsensä toteuttamista.
- Se on ihmisen universaali ominaisuus ja psykologinen tarve.

Luova prosessi

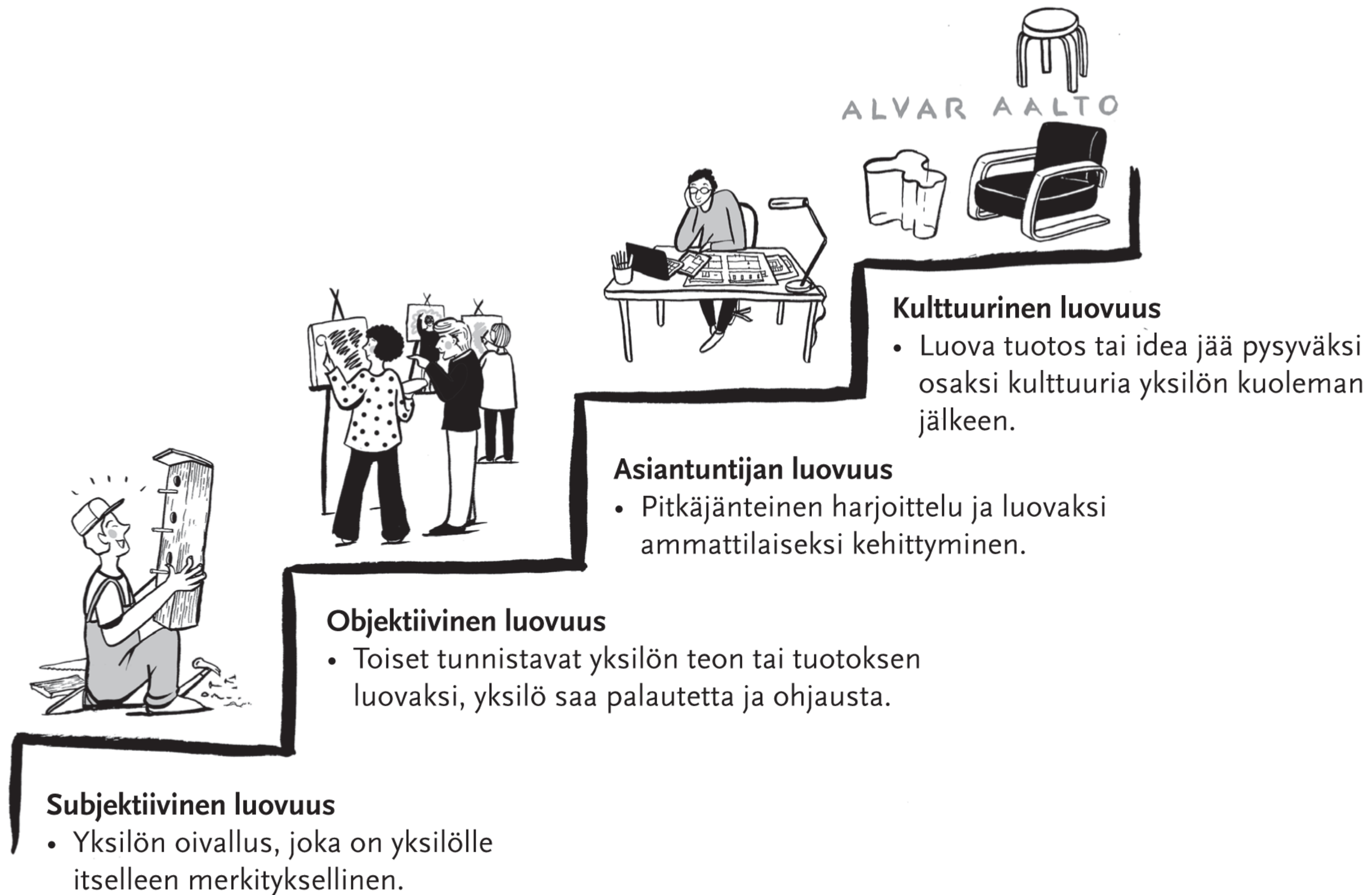
- **Valmistautumisvaiheessa** luovat yksilöt usein hankkivat tietoa, paneutuvat traditioon ja askartelevat aiheen parissa.
- **Kypsyttelyvaiheessa** epämääräistä ideaa kypsytetään mielen taka-alalla, kun yksilö keskittyy muihin asioihin.
- **Todentamisvaiheessa** yksilön elämäntilanne tai ympäristön olosuhteet muuttuvat idealle otollisiksi ja ideasta tehdään totta.

Luova prosessi

- Vaihtoehtoisten ideoiden ja ongelmanratkaisutapojen tuottamista kutsutaan **divergentiksi ajatteluksi**.
- **Konvergentissa ajattelussa** taas karsitaan ideoita ja tutkitaan niitä kriittisesti ja realistisesti.
- Myös ongelman analysointi ja uudelleen määrittely ovat tärkeitä vaiheita luovassa ongelmanratkaisussa. Esimerkiksi asiantuntijat käyttävät huomattavasti enemmän aikaa ongelmien analysointiin ja purkamiseen kuin asiaan vähemmän perehtyneet.

Luova prosessi

Luovuutta ruokkivia tekijöitä

- sisäinen motivaatio: toiminta merkityksellistä ja mahdollisuus edistää omia tavoitteita
- **virtaustila** eli uppoutuminen toimintaan, jossa yksilön taitotaso on korkea ja hän toimii taitonsa ylärajoilla
- suljettu ongelma-avaruus, jossa tavoite ja mahdollisesti myös keinot ovat valmiiksi määriteltyjä tai rajallisia

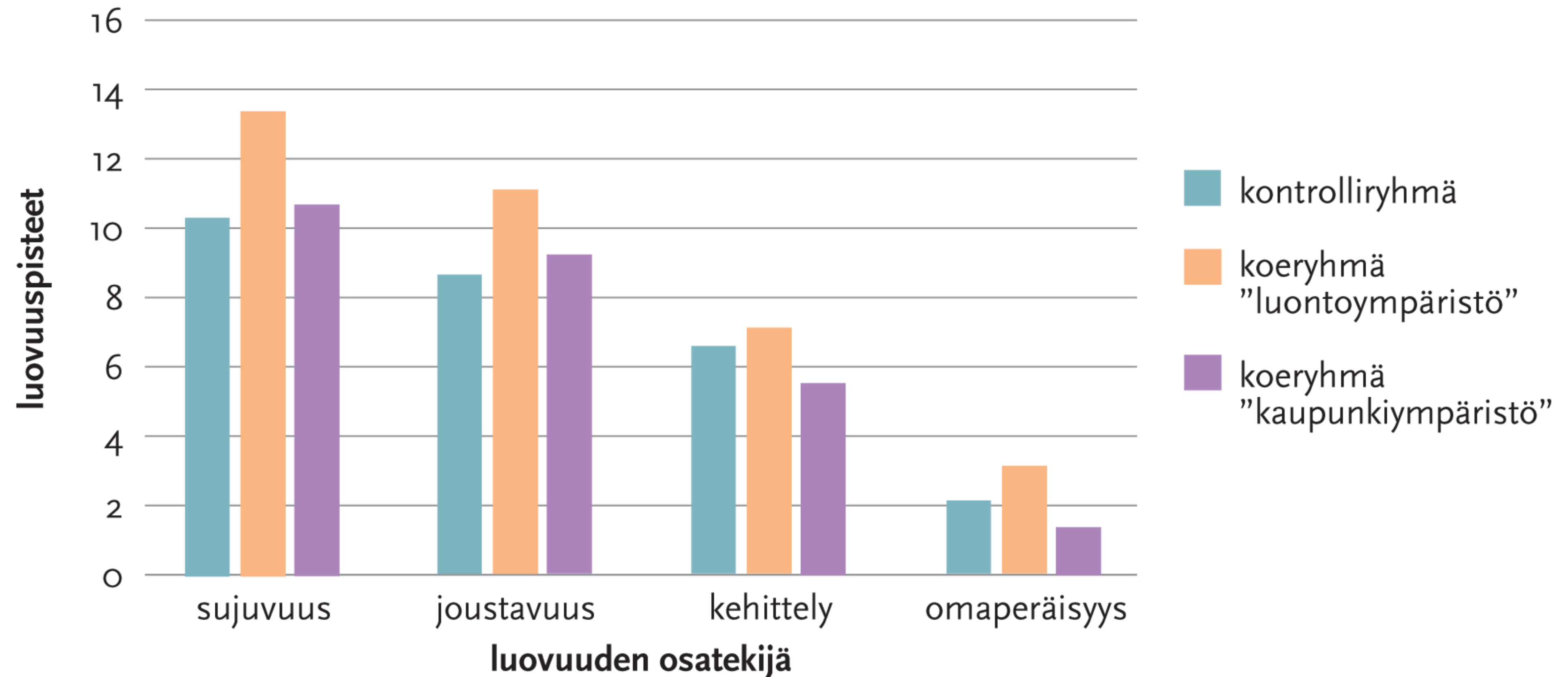

Luovuutta ehkäiseviä tekijöitä

- ulkoinen motivaatio: toiminta yksilölle vain välineellinen keino ansaita rahaa tai menestystä, toiminnalla ei itseisarvoa
- sosiaalinen mukautuminen tai ”vapaamatkustus”, mahdollisesti suuret ryhmät
- palautteen ja avun puute

Luontoympäristö saattaa lisätä luovuutta

Palauta mieleen

- Kuvaile luovan prosessin vaiheita.
- Mitä tarkoitetaan divergentillä ja konvergentilla ajattelulla?
- Mitä tiedetään luovien ihmisten persoonallisuudenpiirteistä?
- Millainen ympäristö ruokkii luovuutta?